

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

P7_TA(2014)0011

Kryzys żywnościowy, oszustwa w łańcuchu dostaw żywności i nadzór nad nimi

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie kryzysu żywnościowego, oszustw w łańcuchu dostaw żywności i nadzoru nad nimi (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając pięciopunktowy plan działania ⁽¹⁾ przedstawiony przez Komisję w marcu 2013 r. po odkryciu rozległej sieci oszustw polegających na sprzedaży mięsa końskiego jako mięsa wołowego,
 - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004,
 - uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego, zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin, materiału przeznaczony do reprodukcji roślin i środków ochrony roślin (COM (2013)0265),
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 11 października 2012 r. dotyczące zapobiegania konfliktom interesów w czterech agencjach Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art.48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A7-0434/2013),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z ogólnymi zasadami prawa żywnościowego UE wynikającymi z rozporządzenia (WE) nr 178/2002 obowiązuje zakaz handlu niebezpieczną żywnością, a także oszustw, fałszowania żywności oraz wszelkich innych praktyk, które mogą wprowadzać konsumenta w błąd;
- B. mając na uwadze, że rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności oraz rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności określają szczegółowe przepisy dotyczące zakazania wprowadzających w błąd: reklamy oraz etykietowania produktów;
- C. mając na uwadze, że obowiązujące ramy prawne dotyczące bezpieczeństwa żywności oraz łańcucha dostaw żywności do tej pory zapewniały konsumentom w UE wysoki poziom bezpieczeństwa żywności; mając jednak na uwadze, że obowiązujące przepisy nie są stabilne i nie zawsze można się na nich opierać, dlatego też istnieje potrzeba udoskonaleń w terenie;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

- D. mając na uwadze jednocześnie, że przypadki oszustw w branży spożywczej zniszczyły zaufanie konsumentów do łańcucha dostaw żywności, wpływając negatywnie na sektor rolno-spożywczy, ze względu na to, że skandale takie niszczą ogólny wizerunek tego kluczowego sektora gospodarki UE; mając na uwadze, że odzyskanie zaufania konsumentów europejskich produktów rolno-spożywczych w UE i poza jej granicami jest kwestią najwyższej wagi; podkreśla jednak, że ogromna większość europejskich produktów rolno-spożywczych to produkty najwyższej jakości i dlatego zasługują na międzynarodowe uznanie;
- E. mając na uwadze, że przejrzystość stanowi kluczowy element podejścia przyjętego przez Komisję i państwa członkowskie dotyczącego kontroli bezpieczeństwa żywności;
- F. mając na uwadze, że sektor rolno-spożywczy jest jednym z największych sektorów gospodarki UE, zapewniającym 48 mln miejsc pracy i osiągającym wartość 715 mld EUR rocznie;
- G. mając na uwadze, że pojedyncze przypadki oszustw w branży spożywczej negatywnie wpływają na wizerunek całego sektora rolno-spożywczego;
- H. mając na uwadze, że prawo żywnościowe UE jest bardzo szczegółowe w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz zakłada kontrole i testy na obecność pozostałości oraz innych zanieczyszczeń żywności i pasz, jednak mając na uwadze, że nie istnieją żadne ramy określające postępowanie w przypadku oszustw w branży spożywczej, poza ogólnym zastrzeżeniem, że konsumenci nie mogą być wprowadzani w błąd;
- I. mając na uwadze, że problemy dotyczą również wdrażania aktualnego prawodawstwa, w związku z czym istnieje potrzeba przeprowadzania bardziej skutecznych kontroli urzędowych obejmujących żywność pochodzenia zwierzęcego na każdym etapie łańcucha dostaw żywności;
- J. mając na uwadze, że nie istnieją statystyki dotyczące występowania oszustw w branży spożywczej w UE oraz mając na uwadze, że Komisja dopiero niedawno uznała oszustwa w branży spożywczej za nowy obszar działania;
- K. mając na uwadze, że ostatnie przypadki oszustw obejmują na przykład sprzedaż mięsa końskiego jako wołowiny oraz mięsa koni wyścigowych leczonych fenylbutazonem jako mięsa końskiego zdatnego do spożycia, sprzedaż mąki zwykłej jako mąki ekologicznej, jaj z chowu klatkowego jako jaj z produkcji ekologicznej, soli drogowej jako soli spożywczej, wykorzystanie alkoholu metylowego w napojach spirytusowych, stosowanie tłuszczów zawierających dioksyny do produkcji pasz oraz nieprawidłowe etykietowanie gatunków ryb i produktów żywnościowych pochodzących z morza;
- L. mając na uwadze, że oszustwa w branży spożywczej występują na ogół w przypadku gdy korzyści i szanse z nimi związane są wysokie, a ryzyko ich wykrycia oraz sankcje – niskie;
- M. mając na uwadze, że łańcuch dostaw żywności jest często długi i złożony, i obejmuje liczne podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze oraz inne strony; mając na uwadze, że konsumenci coraz mniej zdają sobie sprawę z tego, jak wytwarzana jest żywność, którą jedzą, a podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze nie zawsze mają, i nie wymaga się od nich tego, kontroli nad całym łańcuchem produktu;
- N. mając na uwadze, że oszustwa związane z mięsem końskim występujące na masową skalę w całej Europie wynikają z braku możliwości kontroli globalnego systemu dostaw, opartego na cięciu kosztów w sektorze rolno-spożywczym produktywności oraz niedociągnięć systemu oznaczania;
- O. mając na uwadze, że przedsiębiorcy i pośrednicy w łańcuchu dostaw żywności nie zawsze są zarejestrowani oraz certyfikowani jako podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze; mając na uwadze, że Komisja oraz państwa członkowskie nie mają często pewności co do liczby aktywnych niezarejestrowanych przedsiębiorców;
- P. mając na uwadze, że po wykryciu poważnych oszustw w branży spożywczej właściwe organy państwowe niekiedy zamykają skazane podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, mając na uwadze, że przedsiębiorstwa te wkrótce później rejestrują się gdzie indziej i prowadzi działalność; mając na uwadze, że wymiana informacji pomiędzy państwami członkowskimi na temat skazanych przedsiębiorstw dopuszczających się oszustw poprawiłaby proces monitorowania tych przedsiębiorstw w celu powstrzymania ich przed prowadzeniem nowej oszukańczej działalności;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

- Q. mając na uwadze, że odpowiedzialność za wdrożenie i egzekwowanie prawa żywnościowego UE leży po stronie państw członkowskich oraz że tym samym egzekwowanie prawa oraz kontrola są przeważnie ograniczone do poziomu krajowego, w rezultacie czego transgraniczny i obejmujący całą UE przegląd jest ograniczony lub niemożliwy;
- R. mając na uwadze, że organy krajowe podczas swoich kontroli zazwyczaj skupiają się na bezpieczeństwie żywności, a oszustwa w branży spożywczej nie stanowią dla nich kwestii priorytetowej, często ze względu na brak odpowiednich możliwości i zasobów;
- S. mając na uwadze, że właściwe organy niektórych państw członkowskich posiadają wyspecjalizowane jednostki policji zajmujące się zwalczaniem oszustw w branży spożywczej; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich kontrolę częściowo sprawują prywatne jednostki kontrolne; mając na uwadze, że w innych państwach członkowskich kontrolę w całości sprawują właściwe organy;
- T. mając na uwadze, że system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach jest użytecznym narzędziem służącym szybkiej wymianie informacji między państwami członkowskimi i Komisją, na przykład w przypadku niedawnego oszustwa związanego z mięsem końskim;
- U. mając na uwadze, że Biuro Komisji ds. Żywności i Weterynarii (FVO) jest odpowiedzialne za sprawdzanie przestrzegania wymogów dotyczących bezpieczeństwa i jakości żywności oraz mając na uwadze, że zazwyczaj audyty FVO ogłaszane są z wyprzedzeniem oraz przygotowywane wspólnie z właściwymi organami; mając na uwadze, że liczba przeprowadzanych rocznie audytów jest dostosowywana do ograniczonych możliwości FVO; mając na uwadze, że FVO wskazuje, że nie jest obecnie odpowiednio wyposażone ani przeszkolone, aby móc skupić się na oszustwach w branży spożywczej;
- V. mając na uwadze, że ostrzeżenia dotyczące wzrostu uboju koni w niektórych państwach członkowskich zostały przez właściwe organy, szczególnie FVO, zupełnie zignorowane;
- W. mając na uwadze, że Europol dostrzega zwiększenie liczby przypadków oszustw w branży spożywczej oraz spodziewa się, że ta tendencja utrzyma się, wraz ze zwiększającym się udziałem organizacji przestępczych w oszustwach w branży spożywczej;
- X. mając na uwadze, że państwa członkowskie mogą korzystać z systemu informacyjnego Europolu w celu wymiany informacji na temat dochodzeń transgranicznych; mając na uwadze, że pomoc, jaką Europol może udzielić państwom członkowskim, ograniczona jest wyłącznie do przekazania wiedzy fachowej, narzędzi analitycznych oraz baz danych, na żądanie takich państw; mając na uwadze, że w przypadku oszustwa związanego z mięsem końskim państwa członkowskie początkowo były niechętne współpracy z Europolem;
- Y. mając na uwadze, że od 2011 r. Europol z powodzeniem przeprowadził kilka operacji OPSON obejmujących podrabiane i niespełniające norm produkty żywnościowe; mając na uwadze, że w ramach tych operacji Europol współpracuje z Interpolem, organami państw członkowskich oraz państw trzecich, a także partnerami z sektora prywatnego;
- Z. mając na uwadze, że samo oznaczanie kraju lub miejsca pochodzenia mięs i produktów mięsnych nie zapobiega popełnianiu oszustw; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach pochodzenie produktu żywnościowego częściowo wpływa na jego cenę;
- AA. mając na uwadze, że zawarcie rozważanych przez Unię Europejską porozumień o wolnym handlu może doprowadzić do osłabienia europejskiego prawa z zakresu bezpieczeństwa żywności;
- AB. mając na uwadze, że oszustwo musi być rozpatrywane w kontekście gospodarczym naznaczonym przez światowy kryzys i dumping socjalny w Unii Europejskiej i poza jej granicami;
- AC. mając na uwadze, że praktyka tradingu jest przyczyną najtańszych rozwiązań w zakresie jakości, bezpieczeństwa, przejrzystości i wpływa na łączne marże całego sektora;
- AD. mając na uwadze, że praktyki dystrybucji i pośredniczenia w dystrybucji destabilizują rynki produkcji poprzez redukcję marży producentów;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

Oszustwa w branży spożywczej: zakres i definicja

1. ubolewa, że zwalczanie oszustw w branży spożywczej jest stosunkowo nową kwestią w europejskiej agencji oraz że w przeszłości nigdy nie było kluczowe dla ustawodawstwa i egzekwowania prawa na poziomie UE i krajowym;
2. wyraża zaniepokojenie z powodu potencjalnego oddziaływania oszustw w branży spożywczej na zaufanie konsumentów, bezpieczeństwo żywnościowe, funkcjonowanie łańcucha dostaw żywności oraz stabilność cen produktów rolniczych, oraz podkreśla znaczenie szybkiego przywrócenia zaufania konsumenta europejskiego;
3. wzywa zatem Komisję, by skierowała na oszustwa w branży spożywczej całą uwagę, której te zjawiska wymagają oraz podjęła wszelkie niezbędne działania, by zapobieganie oszustwom w branży spożywczej i zwalczanie ich stało się integralną częścią polityki UE;
4. podkreśla potrzebę bliższego przyjrzenia się skali, częstości występowania oraz elementom przypadków oszustw w branży spożywczej w UE; wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do systematycznego gromadzenia danych na temat przypadków oszustw oraz do wymiany najlepszych praktyk dla celów identyfikacji oraz zwalczania oszustw w branży spożywczej;
5. zauważa, że prawo UE obecnie nie zawiera definicji oszustwa w branży spożywczej oraz że państwa członkowskie przyjmują różne podejścia do definicji takiego oszustwa; uważa, że jednolita definicja jest kluczowa dla opracowania europejskiego podejścia w kwestii zwalczania oszustw w branży spożywczej; podkreśla potrzebę szybkiego przyjęcia zharmonizowanej definicji na poziomie UE, w oparciu o dyskusje z państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i ekspertami, z uwzględnieniem elementów takich jak 1) niezgodność z prawem żywnościowym i/lub wprowadzanie konsumenta w błąd (w tym zatajenie informacji o produkcie), 2) zamiar i potencjalna korzyść finansowa i/lub przewaga konkurencyjna;
6. podkreśla, że w związku z charakterystycznymi cechami jednolitego rynku europejskiego oszustwa w branży spożywczej przekraczają granice państw członkowskich i stanowią zagrożenie dla zdrowia wszystkich mieszkańców Europy;
7. zauważa, że ostatnie przypadki oszustw w branży spożywczej ukazały istnienie różnych rodzajów oszustw w branży spożywczej, takich jak zamiana kluczowych składników na tańsze odpowiedniki lub odpowiedniki gorszej jakości, nieprawidłowe oznaczenie gatunków zwierząt użytych w produkcie mięsny lub pochodzenia morskiego, nieprawidłowe oznaczenie wagi, sprzedaż zwykłej żywności jako żywności ekologicznej, nieuczciwe wykorzystanie znaków jakości oznaczających pochodzenie lub dobrostan zwierząt, znaczenie ryb z akwakultury jako dziko odławianych ryb lub sprzedaż gorszych odmian ryb jako lepszych odmian albo też sprzedaż tanich gatunków ryb jako gatunków droższych oraz podrabianie i sprzedaż żywności po terminie ważności do spożycia;
8. zauważa, że żywność, która często jest przedmiotem działań oszukańczych to między innymi oliwa z oliwek, ryby, produkty ekologiczne, zboża, miód, kawa, herbata, przyprawy, wino, niektóre soki owocowe, mleko i mięso;
9. jest zaniepokojony sygnałami wskazującymi, że liczba takich przypadków rośnie oraz że oszustwa w branży spożywczej wykazują tendencję wzrostową, odzwierciedlając słabość strukturalną łańcucha dostaw żywności;

Czynniki sprawcze

10. zauważa, że oszustwo w branży spożywczej występuje na ogół w przypadku, gdy potencjalny zysk finansowy jest wysoki, natomiast ryzyko wykrycia jest niskie; stwierdza, że nie można dłużej tolerować faktu, że popełnienie oszustwa w branży spożywczej w UE jest bardzo dochodowe, a szanse na wykrycie oszustwa są stosunkowo niewielkie;
11. zauważa złożoność oraz transgraniczny charakter łańcucha dostaw żywności, w połączeniu z przede wszystkim krajowym charakterem kontroli, sankcji i egzekwowania prawa, które uważa się za czynniki zwiększające ryzyko wystąpienia oszustwa w branży spożywczej; uważa, że możliwość lepszej identyfikowalności składników i produktów w całym łańcuchu dostaw żywności pomogłaby w zwalczaniu oszustw;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

12. podkreśla potrzebę poświęcania dużej uwagi kontrolom towarów importowanych z państw trzecich i ich zgodności z normami UE w zakresie bezpieczeństwa żywności i pasz;
13. zwraca również uwagę na inne czynniki wskazywane często jako okoliczności przyczyniające się do występowania oszustw w branży spożywczej, takie jak obecny kryzys gospodarczy, środki oszczędnościowe wpływające na agencje kontroli oraz presja ze strony sektora detalicznego oraz innych podmiotów odnośnie do produkcji jeszcze tańszej żywności;

Wdrożone doświadczenia i wnioski oraz zalecenia

Ramy instytucjonalne

14. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji w sprawie utworzenia zespołu ds. oszustw w branży spożywczej oraz dostrzega wysiłki podejmowane przez Europol w walce z oszustwami w branży spożywczej; zachęca Komisję do poddania pod rozagę rozwoju laboratorium referencyjnego UE zajmującego się autentycznością żywności;
15. z zadowoleniem przyjmuje plany Komisji dotyczące zorganizowania konferencji na temat oszustw w branży spożywczej w 2014 r. w celu podniesienia świadomości wśród odpowiednich podmiotów;
16. jest przekonany, że niezapowiedziane niezależne kontrole są niezbędne do zapewnienia skutecznego wdrażania norm dotyczących bezpieczeństwa żywności i oznaczania, uważa zatem, że takie kontrole powinny być normą;
17. wzywa Komisję do zwrócenia większej uwagi na to, by audyty przeprowadzane przez FVO obejmowały również oszustwa w branży spożywczej; uważa, że FVO i państwa członkowskie powinny przeprowadzać regularne, niezależne i obowiązkowe niezapowiedziane kontrole mające na celu identyfikację przypadków umyślnych naruszeń, aby zapewnić stosowanie najwyższych standardów bezpieczeństwa żywności; uważa, że w celu odzyskania i utrzymania zaufania konsumentów istotne jest kierowanie się zasadą przejrzystości w ramach przeprowadzania urzędowych kontroli i inspekcji oraz publiczne udostępnianie sprawozdań/wyników kontroli i inspekcji dotyczących podmiotów z sektora spożywczego;
18. wyraża ubolewanie z powodu ograniczonej widoczności sprawozdań i audytów FVO, a także z powodu ograniczonego odnoszenia się do nich przez Komisję i państwa członkowskie; wzywa Komisję do podejmowania działań następczych w związku ze sprawozdaniami i zaleceniami FVO w bardziej zdecydowany sposób;
19. wzywa władzę budżetową do zwiększenia możliwości oraz zasobów FVO oraz zespołów ds. oszustw w branży spożywczej działających w ramach Komisji;
20. wyraża zaniepokojenie redukcją środków przeznaczonych na finansowanie w UE tych istotnych misji kontrolnych;
21. wzywa państwa członkowskie i regiony europejskie do udostępniania organom kontroli wystarczającej ilości zasobów ludzkich, finansowych i technicznych;
22. podkreśla, że skuteczne kontrole i inspekcje powinny być przeprowadzane tak, by nie tworzyć niepotrzebnych obciążeń administracyjnych dla MŚP;
23. sugeruje zwoływanie dorocznego posiedzenia FVO w ramach Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w celu omówienia przeprowadzonych oraz przyszłych audytów przed przyjęciem przez FVO programu prac na kolejny rok;
24. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby właściwie zajmowano się kwestiami poruszonymi przez FVO i aby podejmowano w związku z nimi odpowiednie działania;
25. zwraca uwagę na fakt, że wszelkie zmiany w procesie przeglądu i priorytetyzacji programu prac FVO nie powinny wpływać na proces prawny związany z przyjmowaniem programów prac FVO;
26. w szczególności wzywa Komisję i państwa członkowskie do podejmowania działań w związku z wnioskami wynikającymi z audytów FVO dotyczących sfałszowanej dokumentacji leczenia zwierząt przeznaczonych na ubój w celu wywozu do UE oraz do niedopuszczania do wprowadzania na rynek UE mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego przywiezionych z państw trzecich, co do których to produktów nie ma pewności, czy spełniają one unijne wymogi w zakresie bezpieczeństwa żywności;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

27. zauważa, że ze względu na kwestie dotyczące jurysdykcji państwa członkowskie często mają trudności w skutecznym ściganiu, działających poza granicami UE, podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze, które dopuszczają się oszustw; żałuje, że państwa członkowskie nie współpracują systematycznie z Europolem w zakresie transgranicznych przypadków oszustw w branży spożywczej, ale pracują dwustronnie;

28. uznaje znaczenie osób zgłaszających przypadki naruszenia dla wykrywania oszukańczych praktyk w sektorze spożywczym; wzywa państwa członkowskie do stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających osobom zgłaszającym przypadki naruszenia przekazywanie informacji na temat nieuczciwych praktyk w sposób bezpieczny oraz anonimowy;

29. uważa, że właściwe organy krajowe powinny informować opinię publiczną, na ile to możliwe i stosowne, na temat wycofanych produktów oraz innych działań podejmowanych przez właściwe organy w przypadkach oszustw w branży spożywczej;

Ramy ustawodawcze

30. uważa, że kontrole urzędowe powinny koncentrować się nie tylko na kwestiach dotyczących bezpieczeństwa żywności, ale również na zapobieganiu oszustwom oraz ryzyku wprowadzania konsumentów w błąd; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wniosek Komisji w sprawie przeglądu kontroli urzędowych obejmuje dodatkowe kontrole w zakresie oszustw w branży spożywczej, w przypadku gdy właściwe organy mają podstawy podejrzewać nadużycie po stronie podmiotu gospodarczego;

31. zauważa, że niektóre państwa członkowskie częściowo powierzają kontrolę prywatnym jednostkom kontrolnym; podkreśla, że właściwe organy państw członkowskich powinny zawsze sprawować nadzór nad systemami kontroli oraz sprawdzać, poświadczać i analizować wszystkie prywatne systemy kontroli w celu zapewnienia ich zgodności ze standardami krajowymi oraz międzynarodowymi, aby wnioski z tych kontroli były udostępniane agencjom państwowym;

32. odrzuca wszelkie plany powierzania zadań kontrolnych przez organy państwowe podmiotom gospodarczym;

33. uważa, że należy wyjaśnić rolę przedsiębiorców oraz ramy prawne mające zastosowanie do sprzedaży między przedsiębiorstwami;

34. uważa, że wszyscy operatorzy komercyjni zajmujący się przetwarzaniem lub magazynowaniem surowców, składników żywności lub produktów spożywczych należących do łańcucha żywnościowego człowieka lub handlem nimi, w tym przedsiębiorcy i właściciele chłodni, powinni być zarejestrowani jako podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze oraz podlegać kontrolom;

35. uważa, że podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze powinny być w stanie określić, skąd pochodzi wykorzystywana przez nich żywność lub składniki; oznacza to, że każdy podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze w ramach jednego łańcucha produkcyjnego ponosi częściową odpowiedzialność za produkt końcowy;

36. dostrzega znaczenie stosowania jasnych i przejrzystych oznaczeń pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a konsumentami oraz wzywa Komisję do dokonania przeglądu prawa żywnościowego UE w tym zakresie, w celu obniżenia ryzyka wystąpienia oszustwa w branży spożywczej;

37. wzywa do większej świadomości i poprawy procesu monitorowania oznaczania żywności mrożonej pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a konsumentami; wzywa Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego obowiązkowego oznaczania mięsa i ryb wskazującego, czy produkty te zostały zamrożone, ile razy i przez jak długi czas;

38. uważa, że pomimo iż oznaczenie pochodzenia nie jest bezpośrednim narzędziem służącym zwalczaniu oszustw w branży spożywczej, przyczyni się to do zapewnienia lepszej identyfikacji w obrębie łańcucha dostaw żywności, do stabilniejszych relacji między dostawcami a podmiotami przetwarzającymi żywność, większej staranności przy wyborze dostawców i produktów przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze oraz bardziej wiarygodnych informacji dla konsumentów, co przyczyni się do odzyskania ich zaufania;

39. przypomina, że rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 określa, że do grudnia 2013 r. Komisja przyjmie akty wykonawcze dotyczące obowiązkowego oznaczania kraju pochodzenia mięsa ze świń, owiec, kóz i mięsa drobiowego oraz dobrowolnego oznaczania po przeprowadzeniu oceny skutków;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

40. wzywa Komisję, aby bezzwłocznie przygotowała akty wykonawcze dotyczące oznaczania kraju pochodzenia mięsa ze świń, owiec, kóz i mięsa drobiowego, wzorując się na zasadach dotyczących oznaczania kraju pochodzenia świeżej wołowiny i cielęciny, gwarantując, że konsumenci są informowani o miejsca urodzenia, hodowli i uboju zwierząt oraz uwzględniając istniejące systemy krajowe i regionalne oznaczania pochodzenia mięsa;
41. przypomina ponadto, że Parlament wzywał już do oznaczania pochodzenia mięsa zawartego w żywności przetworzonej oraz że Komisja pracuje nad sprawozdaniami dotyczącymi obowiązkowego oznaczenia pochodzenia mięsa będącego składnikiem produktu; wzywa Komisję do szybkiego przedstawienia swojego sprawozdania i działań następczych w związku z wnioskami ustawodawczymi oraz do wprowadzenia obowiązku wskazywania pochodzenia mięsa zawartego w żywności przetworzonej, uwzględniając ocenę skutków i unikając nadmiernych kosztów oraz obciążeń administracyjnych;
42. wzywa do dokładniejszego oznaczania ryb wchodzących w skład przetworzonych dań, szczególnie do informowania o pochodzeniu ryb i technikach połowu;
43. wzywa Komisję do przyspieszenia działań, wraz z zainteresowanymi stronami oraz państwami członkowskimi, w celu zbadania zakresu oraz potrzeby wprowadzenia systemów elektronicznej certyfikacji w łańcuchu dostaw żywności, które mogłyby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia oszustwa na podstawie papierowych świadectw;
44. wzywa Komisję do ustanowienia zcentralizowanego europejskiego rejestru paszportów końskich w celu zapobiegania oszukańczemu wystawianiu duplikatów paszportów;
45. wyraża zaniepokojenie brakiem europejskich ram prawnych dotyczących mięsa ze sklonowanych zwierząt;
46. wzywa Komisję do opracowania metody śledzenia i identyfikowania mięsa ze sklonowanych zwierząt, na przykład poprzez stworzenie międzynarodowej genetycznej bazy danych zawierającej informacje na temat sklonowanych zwierząt;

Odpowiedzialność przedsiębiorstw

47. uważa za cenne, że oprócz systemu kontroli urzędowym w sektorze spożywczym i nie zastępując tego systemu, sam sektor aktywnie opracowuje i wykorzystuje inicjatywy zwalczania nadużyć w sektorze prywatnym, takie jak kontrole integralności produktu, autokontrole, analizy, monitorowanie produktu, audyty czy certyfikacje, oraz z zadowoleniem przyjmuje bieżące inicjatywy, takie jak Globalna Inicjatywa Bezpieczeństwa Żywności oraz Inicjatywa Przeciwno Oszustwom w Branży Spożywczej na Uniwersytecie Stanowym w Michigan;
48. wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do rozważenia nałożenia na podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze zobowiązania prawnego do zgłaszania właściwym organom przypadków wystąpienia oszustwa w branży spożywczej;
49. uważa, że sektor detaliczny ma szczególnie obowiązek zagwarantowania integralności produktów spożywczych oraz żądania od swoich dostawców bezpiecznego łańcucha dostaw; uważa, że podmioty prowadzące handel detaliczny powinny być odpowiedzialne przynajmniej za sprawdzenie zgodności formalnej z przepisami dotyczącymi oznaczania; ubolewa nad presją wywieraną na producentów surowców przez przedsiębiorców detalicznych oraz inne podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze odnośnie do produkcji jeszcze tańszej żywności, często ze szkodą dla produktów spożywczych lub ich składników;
50. zwraca uwagę na fakt, że obecnie podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze nie zawsze wiedzą, skąd pochodzą wykorzystywane przez nie składniki; zauważa w związku z tym, że krótkie łańcuchy dostaw (lokalne i regionalne) mogą zagwarantować większą przejrzystość i zastąpić długie i skomplikowane łańcuchy dostaw, które odgrywały główną rolę w wywołaniu kryzysu związanego z oszustwami w branży spożywczej;
51. wzywa Komisję do wystąpienia zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych z wnioskami ustawodawczymi w sprawie znaczenia dotyczącego wprowadzania produktów na rynek lokalny i sprzedaży bezpośredniej, aby pomóc w promowaniu tych rynków oraz aby wesprzeć rolników w zakresie nadawania wartości dodanej wytworzonym przez nich produktom;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

Egzekwowanie prawa i kontrole

52. wzywa Komisję, aby zgodnie z art. 7 i 17 rozporządzenia(UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności podjęła się ścigania oraz zapobiegania sprzedaży produktów wprowadzanych do obrotu pod celowo niewłaściwą bądź wprowadzającą w błąd nazwą, ponieważ sprzedaż takich produktów uznaje się za jedną z form oszustwa w branży spożywczej;

53. jest przekonany, że konieczna jest zmiana podejścia właściwych organów, przejście od podejścia administracyjnego i weterynaryjnego do podejścia nadzorczego, w oparciu o doświadczenie „lotnej brygady” Duńskiej Administracji ds. Weterynarii i Żywności oraz Arma dei Carabinieri i Guardia di Finanza we Włoszech; jest przekonany, że warunkiem wdrożenia takiego sposobu postępowania jest obsadzanie wyznaczonych sądów sędziami posiadającymi wiedzę fachową w zakresie prawa żywnościowego;

54. podkreśla, że przeprowadzanie kontroli powinno opierać się na analizie ryzyka oraz obejmować opracowanie profili ryzyka oraz oceny podatności na zagrożenia w stosunku do każdego łańcucha dostaw i produktu spożywczego, w oparciu o prowadzone obecnie badania akademickie, które łączą wiedzę w zakresie autentyczności żywności oraz kryminologii, w tym badania prowadzone przez Wolny Uniwersytet Amsterdam oraz Uniwersytet w Wageningen;

55. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego stymulowania badań naukowym na szczeblu europejskim i krajowym oraz do rozwoju programów mających na celu rozwój i wdrażanie technologii i metod wykorzystywanych do wykrywania oszustw w branży spożywczej, takich jak technologia czujników, analiza danych i zdejmowanie odcisków palców z produktów, a także do umożliwienia komercyjnego udostępnienia testów w niedługim czasie; wyraża uznanie dla aktualnych europejskich projektów badawczych dotyczących integralności i autentyczności żywności, takich jak TRACE czy Authentic Food;

56. zaleca, aby FVO oraz organy krajowe zawarły w swoich audytach tak zwane kontrole bilansu masowego na temat przepływu substancji i odpadów;

57. sugeruje poprawę koordynacji i komunikacji między organami krajowymi odpowiedzialnymi za badanie oszustw w branży spożywczej w celu wsparcia wysiłków państw członkowskich na rzecz walki z problemem; wzywa zatem Komisję do niezwłocznego wprowadzenia elektronicznego systemu w oparciu o istniejący system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF), aby, jak sugerowała Komisja, umożliwić szybką wymianę informacji pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją w przypadkach oszustw w branży spożywczej; wzywa do publikacji sprawozdań rocznych wskazujących na przypadki wykrytych oszustw w branży spożywczej, analogicznie do sprawozdań RASFF;

58. wzywa do utworzenia sieci zajmującej się zwalczaniem oszustw w branży spożywczej, która usprawniłaby koordynację między różnymi organami europejskimi (Europolem, Eurojustem, FVO) w celu skuteczniejszego zapobiegania oszustwom w branży spożywczej i szybszego ich wykrywania;

59. sugeruje, aby wprowadzono testy DNA jako standardową procedurę określania gatunku, w szczególności odnośnie do produktów mięsnych i rybnych, oraz aby w tym celu ustanowiono zcentralizowaną bazę danych DNA;

60. wzywa Komisję do zajęcia się kwestią luk w istniejących przepisach dotyczących identyfikacji i bezpieczeństwa żywności związanych z przywozem żywności z państw trzecich, które są bardziej narażone na ryzyko oszustw w branży spożywczej;

61. domaga się, by negocjowane przez UE porozumienia o wolnym handlu nie spowodowały zmian prawa europejskiego w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony żywności lub umniejszenia możliwości kontroli stosowania tego prawa;

62. uważa, że wyniki kontroli powinny być publikowane w sposób przystępny i zrozumiały dla konsumentów, np. w postaci schematu oceniania; wyraża przekonanie, że pomogłoby to konsumentom w podejmowaniu decyzji, a jednocześnie byłoby zachętą dla podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze do uzyskania dobrych wyników;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

Sankcje

63. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie zaostrzenia kar, aby przynajmniej zrównoważyć szacowaną korzyść gospodarczą możliwą do uzyskania w wyniku naruszenia, jednak uważa, że nie są one wystarczająco odstrasżające; uważa, że państwa członkowskie powinny określić kary za oszustwa w branży spożywczej, w wysokości odpowiadającej przynajmniej dwukrotnej szacowanej wartości korzyści gospodarczej możliwej do uzyskania w wyniku działań oszukańczych; uważa, że niezbędne jest wprowadzenie przez państwa członkowskie, jako dodatkowego środka odstrasżającego, jeszcze poważniejszych sankcji, w tym sankcji karnych, za przypadki nadużyć, w których dochodzi do celowego narażenia zdrowia publicznego lub za przypadki oszustw dotyczących produktów przeznaczonych dla konsumentów szczególnie wrażliwych; proponuje ponadto, aby w przypadku wielokrotnego naruszenia przepisów przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze następowało ich wycofywanie z rejestru;

64. wyraża ubolewanie, że Komisja nie posiada wyników przeglądu różnych krajowych systemów sankcji nakładanych w przypadku przestępstw związanych z oszustwami w branży spożywczej oraz sposobów funkcjonowania tych systemów sankcji w oparciu o przepisy unijne; wzywa Komisję do uzyskania wyników takiego przeglądu w jak najszybszym czasie;

65. wzywa do szerszego uwzględnienia warunków dobrostanu zwierząt i stosowania wyższych kar w przypadku nieprzestrzegania zasad;

66. wzywa Komisję do gromadzenia danych od państw członkowskich oraz przekazywania sprawozdań na temat różnych systemów obowiązujących w państwach członkowskich odnośnie do rodzaju oraz poziomu sankcji za oszustwa w branży spożywczej oraz funkcjonowania systemu sankcji;

67. zachęca Komisję i państwa członkowskie do poddania pod rozagę również innych metod mających na celu zapobieganie oszustwom w branży spożywczej oraz hamowanie ich, takich jak stworzenie czarnej listy w postaci rejestru skazanych podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze dopuszczających się oszustw;

68. domaga się wzmocnienia dotychczasowych systemów monitorowania oraz konsekwentnego wdrażania możliwości ciągłego monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz, bądź które można do nich dodać, przewidzianej w podstawowym tekście rozporządzenia (WE) nr 178/2002; domaga się, aby cały ogólnoeuropejski łańcuch dostaw żywności na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji był w pełni czytelny i przejrzysty dla inspektorów w celu szybkiego identyfikowania oszukańczych produktów na wszystkich etapach produkcji.

69. proponuje nałożyć na laboratoria analityczne i personel laboratoriów działających w przedsiębiorstwach obowiązek zgłaszania bezpośrednio właściwym organom nadzoru wszystkich wyników badań żywności i pasz, które wskazują na wystąpienie oszustwa lub dotyczą zwalczania oszustwa;

o

o o

70. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
